



# АБ ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА 50-ГОДДЗЯ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВАЛЮЦЫІ

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

## ПАСТАНОВА ЦК КПСС АД 4 СТУДЗЕНЯ 1967 ГОДА

ства, дасягнуты ім вынікі практычна доказалі, што сацыялізм — гэта грамадскі лад, які забяспечвае планамернае і эфектыўнае развіццё грамадскай вытворчасці, рост народнага дабрабыту і культуры, дэмакратыю і сапраўдную свабоду для працоўных.

Вольны будаўніцтва сацыялізма паказваў, якой складанай і творчай справай з'яўляецца рэвалюцыйная перабудова грамадства, з якімі новымі праблемамі і задачамі, гістарычнымі паваротамі яно сустракаецца ў сваім развіцці.

Савецкае грамадства стваралася, расло і мацнела ў жорсткіх класавых бітвах. Вырашаючы найскладанейшую задачу практычнага ўвасаблення ідэалаў навуковага сацыялізму, наш народ, кіруючы ланцужком партый, ішоў па новым шляхам, нікім не пратантаным. У барацьбе за Савецкую ўладу, за перамогу сацыялізма рабоча-му класу, усім працоўным давалася перадаццё яма-ла пераход, вынесці на сваіх плячах неймаверны цяжкія цяжкія.

Пралетарская рэвалюцыя перамагла першапачаткова ў адной краіне, эканоміка якой была адсталяна і вельмі падарванай імперыялістычнай вайной і замежнай інтэрвенцыяй. Савецкія людзі будавалі сацыялізм ва ўмовах варажжага імперыялістычнага акружэння і пастаяннай пагрозы ўзброенай інтэрвенцыі. На нашу краіну абрушваліся надзвычай жорсткія ваенныя выпрабаванні з іх непалаўнальнымі чалавечымі стратамі і велізарным матэрыяльным уронам.

За пяцьдзесят гадоў пройдзенага шляху партыя і народ зведзілі як радасць вялікай перамогі, так і горькія страт, часовыя няўдачы і памылкі. **З усіх выпрабаванняў наша партыя выхадзіла яшчэ больш загарванай, больш моцнай, з непахісным рэвалюцыйным аптымізмам і ўпэўненасцю ў перамозе вялікай камуністычнай справы.**

У нас і цяпер яшчэ ямаля невырашаных праблем. Партыя цяжка ацэньвае становішча спраў, бачыць наступныя задачы і прымае ўсе меры да іх вырашання. Велікі сіла сацыялізма як ідэі і сістэмы грамадскіх адносін з асаблівай сілай праявілася ў тым, што, нягледзячы на ўсе цяжкасці, першая краіна сацыялізма здолела зрабіць тое, што многім сучаснікам здавалася немагчымым і неадсягальным.

Наша краіна дасягнула такой ступені развіцця, якая дазваляе яшчэ больш паспяхова вырашаць задачы развіцця эканомікі і павышэння народнага дабрабыту. Сацыялізм — пастаянна растуць грамадства, якое ў сваім паступальным развіцці раскрывае ўсе новыя рэзервы і магчымасці. Гэтыя магчымасці і перавагі сацыялізма рэалізуюцца не самі па сабе, не аўтаматычна, а ў выніку свядомай працы мільянаў.

Вялікая роля савецкага рабочага класа як стваральніка новага грамадства. Яго гістарычная місія праявілася ў здзяйсненні Кастрычніцкай рэвалюцыі і пабудове сацыялізму. Рабочы клас — самая перадавая і кіруючая сіла савецкага грамадства на яго шляху да камунізму.

Сусветна-гістарычная перамога Савецкага Саюза паўнацэнна пацвердзіла выцвіненне марксізма-ленінізма ад гістарычнай ролі рабочага класа, ад правільнасці шляху, па якім усё гэтыя гады, пачынаючы з Кастрычніка, ідзе наш народ пад кіраўніцтвам КПСС, пад сцягам ідэі марксізма-ленінізма. Камуністычная партыя высока нясе вялікі сцяг Леніна.

У сацыялістычны час — і ў гады барацьбы за Савецкую ўладу, і ў дні, калі працоўныя перажывалі боль утраты Леніна, і ў перыяд цяжкіх выпрабаванняў Вялікай Айчыннай вайны — выдатныя сыны і дачкі нашага народа ўступалі ў ланцужок партыі, каб у яе страі змагацца за перамогу рабочай справы. Заўсёды і ўсюды камуністы без хістання ішлі на самую цяжкую ўчасткі барацьбы і будаўніцтва. У ходзе рэвалюцыйнай барацьбы і сацыялістычных пераўтварэнняў партыя выхавала шматлікія кадры работнікаў усіх галін гаспадаркі і культуры. Камуністычная партыя — плочь ад плочі рабочага класа, народа-прадзіка, народа-творца. Яна пастаянна адчувае яго аднадушную падтрымку; партыя дарагое давер'е працоўных, у яе няма іншых інтарэсаў, акрамя інтарэсаў народа.

Да пяцідзесяцігоддзя Кастрычніка КПСС прыйшла ва ўсеўзброены саўвоі найбагацейшага вопыту па кіраўніцтву камуністычным будаўніцтвам, унутранай і знешняй палітыкай краіны. Сваю генеральную лінію партыя адсталяла ў неперырымнай барацьбе супраць траіцкістаў, дробнабуржуазных авантурыстаў, прыхільнікаў партыі, нацыянальна-ухлілістаў і іншых антыленінскіх плыней і груп.

Цвёрда і паслядоўна кіруючы марксісцка-ленінскімі прынцыпамі, пастаянна развіваючы і ўбагачаючы тэарэтычную спадчыну Маркса — Энгельса — Леніна, КПСС упэўнена выдэ савецкі народ па шляху будаўніцтва камунізму, паспяхова выконвае сваю ролю арганізатара і палітычнага правядура савецкага народа.

Вопыт КПСС як партыі вялікай сацыялістычнай рэвалюцыі, як кіруючай сілы сацыялістычнага грамадства, дабудаванага ў краіне, дзе раней існавалі самыя разнастайныя сацыяльна-эканамічныя ўклады, — ад патрыярхальна-радавога да капіталістычнага — мае велізарнае міжнароднае значэнне.

Камуністычныя і рабочыя партыі і народы брацкіх краін уважліва вывучаюць і шырока выкарыстоўваюць у стварэнні новага жыцця вопыт сацыялістычнага і камуністычнага будаўніцтва ў Савецкім Саюзе. Каштоўны вопыт брацкіх партый у будаўніцтве сацыялізму шырока выкарыстоўваецца ў нашай краіне. Узбяднае падтрымка і дапамога, узамны абмен вопытам сталі магчымымі фактарамі нашага паспяховага руху па шляху прагрэсу.

**За 50 гадоў Кастрычніка адбыліся карэнныя змены ў сусветнай палітыцы.** У першым сваім Дэкрэце — Дэкрэце аб міры наша рэвалюцыя рашуча адхіліла палітыку грабжы і насяліла на міжнароднай арэне. Іменна палітыка Кастрычніка ў сусветнай палітыцы ўтварыла два процілеглыя напрамкі, дзве лініі — лінію міру і свабоды народаў, якая ўвасабляецца сацыялізмам, і лінію вайны і заняволення, праводзіма імперыялізмам.

Савецкая дзяржава абвясціла і ажыццяўляе на практыцы новыя прынцыпы адносін паміж народамі і краінамі, прынцыпы раўнапраўя, суверэнітэту, неўмяшання ва ўнутраныя справы. Савецкі Саюз, пачынаючы з ланцужком Дэкрэта аб міры, праводзіць знешнюю палітыку, якая адпавядае самым надзейным спадзяванням народаў. Гэта палітыка забяспечыла спрыяльныя ўмовы для будаўніцтва сацыялізма і камунізму, умацавання адзінства і згуртавання сацыялістычных краін, усмернай падтрымкі барацьбы народаў за нацыянальнае і сацыяльнае вызваленне, супрацоўніцтва з маладымі краінамі, якія развіваюцца, паслядоўнага правядзення прынцыпаў мірнага суіснавання дзяржаў з розным сацыяльным ладом, барацьбы за пазбаўленне чалавецтва ад новай сусветнай вайны.

50-годдзе Кастрычніка савецкі народ адзначае ва ўмовах далейшага умацавання міжнародных пазіцый нашай краіны. Савецкі Саюз уносіць буйны ўклад у абарону ўсеагульнага міру і бліскі народаў, у справу барацьбы працоўных мас за свабоду, мір і сацыяльны прагрэс.

На працягу паўстагоддзя краіна Кастрычніцкай рэвалюцыі ідзе на чале сусветнага прагрэсу. Дасягнушы ружбоў выкарачківага сацыялістычнага грамадства, наш народ нязмерна расшырыў свае магчымасці рабіць удзельны на паскарэнне сацыяльных змен ва ўсім свеце.

Будаўніцтва сацыялізма і камунізма ў СССР — важнейшая састаўная частка сусветнага рэвалюцыйнага працэсу. Цяпер сацыялізм уздзейнічае на сусветнае развіццё перш за ўсё станаўчай сілай свайго прыкладу. Магутнасць нашай дзяржавы, яе прыклад і аўтарытэт, яе актыўнасць на міжнароднай арэне, пастаўленыя на службу ідэалам сацыялізма, набываюць усё большае значэнне для вырашання сусветных праблем у інтарэсах працоўных усіх краін.

**Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя мае велізарнае міжнароднае значэнне. Яна паскорыла ход гістарычных падзей у свеце.** Ідэі марксізма-ленінізма, ідэі Кастрычніка нашырыліся па ўсёй зямлі, яны ўзнялі народы на барацьбу супраць прыгнятальнікаў, за сваю свабоду і незалежнасць. Заваёвы Кастрычніцкай рэвалюцыі з'явіліся магучай базай рэвалюцыйных пераўтварэнняў ва ўсіх частках свету.

Перамога сацыялістычнай рэвалюцыі ў многіх краінах Еўропы і Азіі і на амерыканскім кантыненте — на Кубе, стварэнне сусветнай сістэмы сацыялізма — гэта працяг рэвалюцыйнага абнаўлення свету, пачатак якому паклаў Кастрычнік.

**Кастрычніцкая рэвалюцыя раскрыла сусветна-гістарычную ролю рабочага класа як сцягнанага і галоўнага барацьбіта за сацыялізм, як самай перадавой і самай баявой класавай сілы сучаснасці.** Яна дала магчымасць стымулы рэвалюцыйнаму руху міжнароднага рабочага класа, выставішы яго ў цэнтр сучаснай эпохі.

**Кастрычніцкая рэвалюцыя з'явілася пераломным ружбожым у развіцці нацыянальна-вызваленчага руху.** Яна даказала рэальную магчымасць поўнага нацыянальнага вызвалення народаў, паклала пачатак крызісу каланіяльнай сістэмы і адкрыла рэальную перспектыву для нацыянальна-вызваленчых рэвалюцый. Сакрушэнне каланіяльных імперыяў, уступленне раней заняволеных народаў у міжнароднае жыццё ў якасці актыўнай і самастойнай сілы, іх імкненне да сацыяльнага прагрэсу — усё гэта неперырымна звязана з Кастрычніцкай рэвалюцыяй, з поспехамі сацыялізма, з класавай і антыімперыялістычнай барацьбой народаў у свеце.

**Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя: аб'яднала ў адзіным патоку барацьбу пралетарыяту і іншых рэвалюцыйных сіл за сацыялізм з барацьбой прыгнечаных народаў супраць нацыянальна-каланіяльнага прыгнёту.** Яна раскрыла жыццёнасць і неабходнасць саюза рабочага руху з нацыянальна-вызваленчай барацьбой народаў — у імя перамогі над імперыялізмам, у імя трыумфу нацыянальнай і сацыяльнай свабоды.

**аказала велізарнае рэвалюцыйнае ўплыў на народы свету,** умацавала баявую рашучасць пралетарыяту ўсіх краін, абудзіла прыгнечаныя нацыі, узняла да актыўнага палітычнага жыцця шырокія сацыяльныя слаі; **у велізарнай ступені садзейнічала ўзмацненню арганізаванасці рабочага класа і працоўных ва ўсім свеце,** што знайшло сваё выражэнне ў росце камуністычных партый, у шпаларнім развіцці прафесіянальных саюзаў, якачых і марксісцкіх арганізацый, усіх прагрэсіўных сіл грамадства.

**Кастрычніцкая рэвалюцыя стала калыскай сучаснага сусветнага камуністычнага руху,** які ператварыўся ў нашы дні ў самую ўплывовую палітычную сілу ў барацьбе за рэвалюцыйнае пераўтварэнне свету на сацыялістычных асновах. Камуністычны рух даказаў сваю здольнасць стойка і паслядоўна адстаіваць інтарэсы працоўных. Стратэгічная лінія сучаснага камуністычнага руху вызначана ў Дэкларацыі і Заяве Маскоўскага нарад прадстаўнікоў камуністычных і рабочых партый, вернасць якой — неад'емная рыса марксісцка-ленінскіх партый.

Паўвекавая гісторыя даказала правільнасць і жыццёнасць марксізма-ленінізма і бясцілле рэфармізму і сацыяльна-дэмакратызму. Вопыт дэманструе, што поспеху дабываюць тыя камуністычныя партыі, якія няўхільна кіруюцца марксізма-ленінізмам, што жывая-небудзь рэвізі марксізма-ленінізма і любая спроба падняць марксізм-ленінізм псеўдарэвалюцыйнай фразеалогіяй і догмамі мемуіча царыцка крах.

Паміж сацыялізмам і капіталізмам, паміж сіламі прагрэсу і імперыялістычнай рэакцыі ідзе неперырымная барацьба. Імперыялізм не спыняецца ні перад якімі злычымствамі ў сваіх спробах спыніць гісторыю, стрымаць магучы патак рэвалюцыйнага вызваленчага руху. Амерыканскі імперыялізм, уздышы на сябе функцыі сусветнага жандара, узмаціе правакацыі ў розных раёнах свету. Імперыялісты ЗША развівалі разбійніцкую вайну супраць в'етнамскага народа, спрабуючы задушыць свабоду і незалежнасць народаў, устанавіць сваё панаванне.

Гэта патрабуе ўмацавання адзінства ўсіх рэвалюцыйных і прагрэсіўных сіл для рашучага адпору агрэсарам, для барацьбы супраць імперыялізму.

Паўвекавы вопыт наглядна дэманструе непахіснасць марксісцка-ленінскага палажэння аб непадзельнасці нацыянальнай і інтэрнацыянальнай задач рэвалюцыйных сіл. **Вернасць пралетарскаму інтэрнацыяналізму — залог паспяховага руху наперад рэвалюцыйнай справы ў кожнай асобнай краіне і ў міжнародным маштабе.**

**Савецкі Саюз знаходзіцца на пераднім краі барацьбы супраць імперыялізму.** Свята выконваючы свой інтэрнацыянальны абавязак, КПСС прыкладае ўсе намаганні для ўмацавання згуртаванасці і магучасці сацыялістычнай сістэмы, згуртавання міжнароднага камуністычнага і рабочага руху на аснове прынцыпаў марксізма-ленінізма, пралетарскага інтэрнацыяналізму; падтрымлівае рэвалюцыйную барацьбу пралетарыяту супраць капіталістычнага рабства, падтрымлівае народы, якія змагаюцца супраць каланіяльнага прыгнёту і некаланіялізму, няўхільна праводзіць курс на ўмацаванне саюза з сіламі нацыянальнага вызвалення.

З першых дзён свайго існавання Краіна Саветаў знаходзіцца ў інтэрнацыянальным саюзе з пралетарыятам, з працоўнымі ўсяго свету. Гэты саюз з'яўляецца магучай крыніцай сілы як першай краіны сацыялізма, так і ўсяго міжнароднага рэвалюцыйнага руху.

**Савецкі камуністы, увесь савецкі народ высока цэнна і інтэрнацыянальна падтрымку сваіх зарубежных братоў.** Незабудзі ў памяці савецкіх людзей удзел тысяч і тысяч інтэрнацыяналістаў, якія са зброй і руках адстаівалі першую айчыну працоўных. Сімвалам інтэрнацыянальнага адзінства стаў магучы рух «Руні прэч ад Савецкай Расіі!» Савецкі народ ніколі не забудзе брацкай салідарнасці з ім у гады будаўніцтва сацыялізма ў СССР, у гады Вялікай Айчыннай вайны, з якой злілася антыфашысцкая супраціўленне.

Рост міжнароднага рэвалюцыйнага руху, сімпатыі і падтрымка рабочым класам і працоўнымі ўсяго свету Краіны Саветаў нахлянуць наш народ у барацьбе за перамогу камунізму. У нашай партыі і краіне высока развітыя патэнцыялы інтэрнацыянальнай салідарнасці і дружбы з братамі па класу, па агульнай барацьбе за справу міру, дэмакратыі і сацыялізма.

Гістарычны вопыт Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, сусветнага рэвалюцыйнага руху неабаронна сведчыць, што ажыццяўленне карэнных інтарэсаў працоўных, усебаковае сацыяльнае прагрэс магчымы толькі на шляхах да сацыялізма, што рабочы клас, які выступае ў саюзе з самымі шырокімі народнымі масамі, з'яўляецца галоўнай рухавіцкай сілай сучаснай гісторыі, што адзіна навуковай, сапраўды рэвалюцыйнай ідэалогіяй міжнароднага рабочага класа, сусветнага сацыялізма з'яўляецца марксізма-ленінізм, што сацыялізм нясе сацыяльнае і нацыянальнае вызваленне, раўнапраўе і адраджэнне ўсім прыгнечаным нацыям і народам.

Камуністычная партыя, савецкі народ рыхтуюцца да 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі з паучым гонарнай гонарцай за дасягнутае, з яснымі перспектывамі на будучыню.

**Важнай выхад у руху нашай краіны да камунізма з'яўляецца XXIII з'езд КПСС.** З'езд партыі на аснове глыбокага навуковага аналізу вызначыў галоўныя задачы сучаснага этапа камуністычнага будаўніцтва. Партыяй распрацаваны і ажыццяўляюцца важнейшыя меры па ўсталяванню і развіццю ланцужком партыйнага і дзяржаўнага жыцця, удасканаленню прынцыпаў калектывізму ў рабоце, развіццю ўнутрыпартыйнай дэмакратыі, разгортванню крытыкі і самакрытыкі, паліпшэнню метадаў кіраўніцтва народнай гаспадаркай.

Намечаныя XXIII з'ездам партыі задачы і планы на наступныя гады вялікаю да жыцця новай сілы, новую энергію ў савецкіх людзей.

Святкаванне гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі стала традыцыяй савецкіх людзей. Кожны савецкі чалавек, кожная сям'я адзначае гадавіну рэвалюцыі як самую радасную, самую вялікую і значнальную падзею. Але 50-годдзе Кастрычніка — гэта асаблівае свята. У дні гэтага юбілею наша партыя і савецкі народ падвядуць вынікі пройдзенага шляху за цэлую гістарычную эпоху. Асэнсуючы мінулае, мы глыбока ўсведамляем, што перад намі паўстаюць новыя задачы камуністычнага будаўніцтва. Іх паспяховае вырашэнне прынесе новыя перамогі вучэнню Маркса, Энгельса, Леніна, Камуністычнай партыі, савецкаму народу.

Цэнтральны Камітэт КПСС пастанаўляе: **Правесці 50-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі як вялікае свята працоўных, слаўнае свята ўсіх народаў СССР, як перамогу ідэі Кастрычніка, ідэі камунізму.**

Памятаючы словы У. І. Леніна аб тым, што лепшы спосаб адсвяткаваць гадавіну вялікай рэвалюцыі — гэта сканцэнтравана ўвагу на невырашаных задачах, ЦК КПСС рэкамендуе партыйным, савецкім, прафсаюзным, камсамольскім і гаспадарчым арганізацыям яшчэ шырэй разгарнуць барацьбу за ажыццяўленне планаў, намечаных XXIII з'ездам КПСС, накіраваць намаганні працоўных на вырашэнне наступных важнейшых задач: далейшы значны рост прамысловасці, павышэнне эфектыўнасці грамадскай вытворчасці на аснове ўсмернага выкарыстання дасягненняў навукі і тэхнікі, рост прадукцыйнасці працы, паліпшэнне сістэмы планавання і эканамічнага стымулявання, удасканаленне грамадскіх адносін;

забеспячэнне высокіх устойлівых тэмпаў развіцця сельскай гаспадаркі, значнае павелічэнне вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў на аснове інтэнсіфікацыі сельскагаспадарчых вытворчасці;

далейшы істотны ўздым матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця народа, расшырэнне жыллёвага і культурна-бытавога будаўніцтва ў горадах і вёсках; далейшае ўдасканаленне сацыялістычнай дэмакратыі, павышэнне ролі Саветаў дэпутатаў працоўных, поўнае выкарыстанне іх паўнамоцтваў у ажыццяўленні задач гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, развіццё актыўнасці працоўных ва ўсіх сферах грамадскага жыцця, ўзмацненне адказнасці выканаўчых органаў, дэпутатаў і службовых асоб перад народам;

ўмацаванне сацыялістычных норм жыцця, узбагачэнне рэвалюцыйных традыцый нашага грамадства, усебаковае камуністычнае выхаванне людзей у духу савецкага патрыятызму, пралетарскага інтэрнацыяналізму і дружбы народаў.

Рэкамендуваць ЦК кампартыі саюзных рэспублік, крайкомам, абкомам, гаркомам і райкомам партыі, партыйным партыйным арганізацыям шырока разгарнуць арганізаваную і палітычную работу ў сувязі з 50-годдзем Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Лічыць мэтазгодным, каб ЦК кампартыі саюзных рэспублік, абкомы, крайкомы, гаркомы, райкомы партыі, партыйны партыйны арганізацыі, калектывы працоўных абмеркавалі пытанні, звязаныя з падрыхтоўкай да 50-годдзя Кастрычніка. Кожная вобласць, раён, кожнае прадпрыемства, саўгас і калгас павінны мець свае канкрэтныя планы падрыхтоўкі да свята.

У палітычнай рабоце сярод працоўных неабходна глыбока раскрываць сусветна-гістарычнае значэнне Кастрычніка для рэвалюцыйных пераўтварэнняў у нашай краіне, яго ўплыў на сусветны працэс, перамогу сацыялістычных рэвалюцыі ў іншых краінах, шырока раскрываць карэнныя перавагі сацыялізма перад капіталізмам.

Трэба ўсебакова паказаць гістарычную барацьбу КПСС за перамогу ідэі навуковага камунізму, супраць антымарксісцкіх плыней і ўхілаў, за перамогу ланцужком палітыкі партыі.

Падрыхтоўка і святкаванне 50-годдзя Кастрычніка закляканы садзейнічаць далейшаму развіццю рэвалюцыйных і працоўных традыцый народа, сацыялістычнага патрыятызму і пралетарскага інтэрнацыяналізму, выхаванню ў працоўных высокіх маральных якасцей, адданасці камуністычным ідэалам, паучыці грамадзянскасці, неперырымнасці да буржуазнай ідэалогіі, здольнасці выйсці за ўсё ставіць інтарэсы сацыялістычнай Радзімы, гадоўнасці са зброй і руках адстойваць заваёвы сацыялізма.

Да актыўнага ўдзелу ў падрыхтоўцы да святкавання юбілею трэба шыроў прыцягнуць старых бальшавікоў, удзельнікаў Кастрычніцкай рэвалюцыі, ветэранаў грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, ветэранаў працы.

Адборчы ініцыятыву рабочых калектываў прадпрыемстваў прамысловасці, транспарту і будоўлі, прадуцтвікоў калгасаў і саўгасаў па разгортванню сацыялістычнага спартыўнага ў гонар 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі за дэтрмінавае выкананне заданняў пяцігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі.

Рэкамендуваць ЦК кампартыі саюзных рэспублік, крайкомам, абкомам партыі, ВЦСПС, ЦК ВЛКСМ, партыйным, савецкім, прафсаюзным, камсамольскім і гаспадарчым арганізацыям развіваць сацыялістычнае спартыўнае павышэнне эфектыўнасці грамадскай вытворчасці, рост прадукцыйнасці працы, усмернае павышэнне тэхнічнага ўзроўню і паліпшэнне якасці прадукцыі, эканомію і ашчаднасць, украпаненне ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы найноўшых дасягненняў навукі і тэхнікі, навуковай арганізацыі вытворчасці, ўмацаванне сацыялістычнай дысцыпліны працы і арганізаванасці.

Устанавіць як сімвалы працоўнай доблесці памятныя сцягі ЦК КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Савета Міністраў СССР і ВЦСПС у гонар 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі і агульнасаюзнага прэміі.

Устанавіць, што памятны сцягі пасля падвядзення вынікаў сацыялістычнага спартыўнага ў гонар 50-годдзя Кастрычніка застаюцца на вежнае захаванне ў калектывах прадпрыемстваў прамысловасці, будаўнічых арганізацый, калгасаў і саўгасаў, якія даб'юцца найбольш высокіх вынікаў у выкананні сваіх абавязкаў.

Рэкамендуваць ВЦСПС, камітэтам і саветам прафсаюзаў распрацаваць і ажыццяўляць мерапрыемствы па шырокаму ўдзелу прафсаюзных арганізацый у падрых-

тоўцы і правядзенні 50-годдзя Савецкай улады. Прафсаюзным арганізацыям падтрымліваць і развіваць ініцыятыву рабочых і служачых у сацыялістычным спартыўна-руху за камуністычную працу, узаміць работу па паліпшэнню арганізацыі працы, быту і адпачынку працоўных.

Рэкамендуваць ЦК ВЛКСМ распрацаваць мерапрыемствы па ўдзелу камсамольцаў, моладзі ў падрыхтоўцы да 50-годдзя Кастрычніка. Работа камсамольскіх арганізацый павінна быць накіравана на выхаванне падрастаючага пакалення ў духу рэвалюцыйных традыцый Вялікага Кастрычніка, вернасці запавятам У. І. Леніна, справе Камуністычнай партыі. Неабходна ўсмерна развіваць і падтрымліваць у моладзі імкненне памнажаць матэрыяльныя і духоўныя багаці сацыялістычнай Айчыны.

Адборчы ініцыятыву мясцовых Саветаў, калектываў працоўных, якія намяцілі шырокую праграму па добраўпарадкаванню, азеляненню вуліц і плошчаў, па закладцы сквераў і паркаў у гонар 50-годдзя Савецкай улады.

У дні падрыхтоўкі і правядзення святкавання 50-годдзя Кастрычніка ўсенародна адзначаць памяць загінуўшых у барацьбе за справу рэвалюцыі, за ўсталяванне і ўмацаванне Савецкай улады, правесці на сходах вішаванні: старых бальшавікоў, актыўных удзельнікаў рэвалюцыі, грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў; ветэранаў працы, герояў пяцігодка, актыўных удзельнікаў будаўніцтва сацыялізма.

Рэдакцыям газет «Правда», «Известия», «Экономическая газета», «Сельская жизнь», «Советская Россия», «Труд», «Комсомольская правда», рэдакцыям часопісаў «Коммунист», «Партийная жизнь», «Агитатор», «Политическое самообразование», рэдакцыям цэнтральных, рэспубліканскіх, краевых, абласных, гарадскіх і раённых газет і часопісаў, Камітэту па радыёвішаванню і тэлебачанню пры Саветах Міністраў РСФСР і яго мясцовым органам шырока асвятляць падрыхтоўку да 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі. У друку, працы і тэлебачанню неабходна адлюстроўваць слаўную рэвалюцыйную дзейнасць нашай партыі, дасягненні савецкага дзяржаўнага і грамадскага ладу, перавагі сацыялістычнай дэмакратыі, дружбы народаў СССР, мушнасці і гераізм народа, паказваць самаадданую працу савецкіх людзей, узняць іх на новы працоўны подзвіг.

Дзяржаўнаму камітэту Савета Міністраў СССР па навуцы і тэхніцы і Саветам Міністраў саюзных рэспублік шырока паказаць дасягненні савецкіх рэспублік, выкарыстоўваючы для гэтай мэты выстаўкі і іншыя магчымасці.

Рэкамендуваць Акадэмію навук СССР, Інстытут марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС, Акадэмію грамадскіх навук пры ЦК КПСС, Вышэйшай партыйнай школе пры ЦК КПСС, ВЦСПС, Міністэрству культуры СССР, Камітэту па друку пры Саветах Міністраў СССР, Камітэту па кінематаграфіі пры Саветах Міністраў СССР, Міністэрству вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР, Дзяржаўнаму камітэту Савета Міністраў СССР па прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі, Міністэрству сувязі СССР, праўленню Усеагульнага таварыства «Веды», праўленню Саюза пісьмніцтваў СССР, Саюза мастакоў СССР, Саюза кампазітараў СССР, Саюза кінематаграфістаў СССР, Саюза журналістаў СССР, Саюза архітэктараў СССР, Цэнтральнаму Савету саюза сп





У Мінску выступаў канадскі дырыжор Віктар Фалдэ-брыл. Пад яго кіраваннем Дзяржаўны аркестр Беларускай ССР выканаў Другую сімфонію Брамса, уверцюры Бетховена да трагедыі Гэта «Эмант», Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам Мюцарта.

У той вечар у Радзковіцкім ДOME культуры было паўночнае народнае. Самыя пачэсныя госці — удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны. Яны святочна апрануты, на грудзях зялёны баявыя ордэны і медалі. Ім, ветэранам вайны, клуб рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы, створаны пры ДOME культуры, прысвечаны гэты вечар.

Зала, сталчы, вітае абаронцаў Радзімы, калі яны па чырвонай дывановай дорожцы праходзяць на сцэну. У жывых кветках сцена. На плакаце радкі з верша Якуба Коласа — даніна пашаны тым, хто завабавуў для нас мірны дзень у грозныя дні вайны:

Якія словы, песні хвалы  
З'яву і памі, багатыры!  
І слоў маіх і песень маля,  
Каб нам прыняць іх за дары...  
І толькі нашы рукі, плечы  
Тады цяпер падняць магілі:  
Ен вышэй сілы чацвячэй  
І вышэй сілы другой зямлі.

Былыя франтавікі і партызаны выступілі з успамінамі. Іх історыя расказваў хвалявалі прысутных, бо гаварылі свае зямлі — добрыя суседзі, родзічы, знаёмыя...

На вечары зацвердзілі склад савета клуба. Старшынёй выбраны была партызанскага камандзіра А. Раманава. Музычнай эмблемай клуба рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы вырашлі зрабіць песню «На безмяснейнай вышыні».

Мелодый гэтай цудоўнай песні цяпер пачынаецца і заканчваецца кожнае пасяджэнне членаў клуба. Ужо адбылося шэсць вечароў-сустрэч ветэрануў вайны і рэвалюцыі з моладдзю пасёлка. На пасяджэннях клуба юным ленинцам уручаюцца камсамольскія білеты.

Два разы ў месяц збіраюцца члены савета. Абаронцаў планы, распрацоўваюць сцэнарыі новых вечароў. Шмат увагі аддаецца пошукам удзельнікаў вызвалення Радзковіч, перапісы з імі.

Так у паслявоены Дом культуры прыйшла тая жывінка, якая зрабіла яго любімым месцам адпачынку, месцам, дзе можна даведацца пра новае, нечым узбагаціць сябе.

Задумалі актывісты Дома культуры расказаць моладзі пра подзвігі Мікалая Гастэля. На пасяджэнне савета клуба прыйшлі работнікі Дома культуры, вы-

канкома гарнасласовага Савета, ваенкамата, абласнога музея, мясцовай школы-інтэрната. Дамовіліся вечар назваць «Успаміны тых, хто легендарна асцягнуў гэтыя горы». Кожны ўзяў сабе некалькі даражынаў. І тут энтузіясты сутыкнуліся з цяжкасцямі — невядымі адрасамі адпачываючых прыйшлі псімаў ад былога начальніка авіяпалка, у якім служыў Гастэль, А. Паўлава, штурмана Г. Лысова. Прыйшлі на Маладзечаншчыну блізка лётчыка-героя.

Сустрэча была хваляючай, незабытай. Тысячы жыхароў пасёлка хвалілі на месцы, дзе герцага загінуў зніжак самалёта. Госці выступілі з успамінамі.

Калі надыўна работнікам культуры Маладзечанскага раёна расказалі пра вопыт энтузіястаў Радзковіцкага Дома культуры, пачуліся скептычныя заўвагі: моўляў, добра радзковіцкім культветработнікам, калі іх зямля багатая на героў, А паспрабуй арганізаваць у кожным сельскім клубе такія мерапрыемствы. Нічога не выйдзе.

Негэрунтоўнасць гэтых скаргаў відавочная. Справа, вядома, не ў тым, што ў той ці іншай вёсцы няма слаўтых героў. Усе залежыць ад працавітасці культветработнікаў, яго энтузіязму і ўмення шукаць новае, думаць, фантазіраваць. Той жа вечар сустрэчы з ветэранамі вайны можна прывесці сумар, як часам у нас праходзяць сходы, і можна так арганізаваць справу, што і ў звычайным чалавеку, з якім побач жыць, разам працуем, раскрыюцца новыя фарбы, новыя грані, на якія ніхто ніколі не звяртаў увагі і пра якія ніхто дагэтуль не ведаў.

Вопыт радзковіцкіх энтузіястаў тым і заслужоўвае увагі, што яны рашуча адмовіліся ад штампаў у рабоце.

Такое ж можна сказаць пра Маркаўскі сельскі клуб Маладзечанскага раёна. На вёсцы ён своеасаблівы штаб, дзе нараджаюцца новыя справы і задумкі. У сельскім клубе адбылося некалькі вечароў на ваенна-патрыятычныя тэмы. Актывісты клуба знайшлі ў сваім калгасе цікавых былых лётчыкаў. Гэта — на стаўнік мясцовай школы, удзельнікі Курскай бітвы Н. Скавінскі, былы сакратар Маладзечанскага падпольнага камітэта камсамолу В. Доктаруў і іншыя.

Надзвычай цікавым быў вечар, прысвечаны родна-

Па ініцыятыве актывістаў клуба і настаянікаў старога «Летатіве вёскі Маркава». Яго старонкі расказваюць пра зямлю, якая змагалася за ўсталяванне Савецкай улады на роднай зямлі і за гітлераўскімі акупантамі ў дні вайны, пра сённяшніх героў працоўнага фронту.

Краязнаўцы стварылі ў Маркаве два невялікія музеі — адзін прысвечаны Леніну, а другі назваў музей баявой і працоўнай славы. Сабрана нямаля каштоўных экспанатаў — лістоў, пісьмаў, успаміны пра старэйшых членаў нашай партыі. Вядзецца актыўная перапіска з тымі, хто ведаў і сустракаўся з У. І. Леніным. У Маркава прыйшлі пісьмы з Чэхаславакіі, ГДР, Польскай Народнай Рэспублікі. Есць два пісьмы ад старэйшага члена партыі Алены Дзмітраўны Ставак.

У музеі баявой і працоўнай славы энтузіясты-краязнаўцы зрабілі некалькі цікавых фотамонтажаў, прысвечаных баявым справам маркаўскіх фантэвікоў і партызан у дні Вялікай Айчыннай вайны. Есць у музеі куточак, прысвечаны сённяшняму дню калгаса, яго планам на пачатку года. Прыцягвае увагу стэнд «Ганаровыя калгаснікі». Іх у «Чырвоным прамені» трынаццаць. І пра кожнага з'ойдзены цэльны словы пэрагі і ўдзячнасці.

Актывісты-краязнаўцы на чале з заслужаным настаянікам школы БССР В. Зікуновай зрабілі ў музеі некалькі альбомаў, старонкі якіх расказваюць пра родную вёску Маркава, яе мінулае, сённяшні і заўтрашні дзень.

Мы расказалі пра дзве ўстановы культуры Маладзечанскага раёна — Радзковіцкі пасялковы Дом культуры і Маркаўскі сельскі клуб. На агеньчык гэтых асяродкаў культуры цягнуцца людзі, ахвотна перапытаючы свае пашткі — веды, час, энтузіязм.

Важна падтрымаць гэтыя парасткі грамадзянскай актывнасці сельскай інтэлігенцыі, моладзі, якія мы назіраем у рабоце лепшых нашых устаноў культуры. Бо ў гэтым скарэці іх поспеху.

М. АНДРУШЧАНКА,  
А. АНТОНАЎ,  
інспектары Мінскага абласнога ўпраўлення культуры.

НОГІ У МУРАШНІКУ

У герачым Вьетнаме зараз знаходзіцца спецыяльны карэспандэнт славацкага часопіса «Культурны жыццё», вядомы пісьменнік Ладзіслаў Мн'ячка. Друкуем адну з яго карэспандэнцый, якая была змешчана ў нацыя мінскага года ў славацкім ідэтыдніку.

Ладзіслаў МН'ЯЧКА

...У лётчым фальклоры, як у кожным іншым, ёсць мноства неперародных, фантастычных гісторыяў.

Аду з іх мне расказаў савецкі афіцэр. У час вызвалення Беларусі хлопцы з яго часці знайшлі на ўскраіне бору труп нямецкага парашуціста. Вдаць, лётчык выскачыў з пашкоджанага самалёта, і парашут заблытаў у верхавіне разложытай сямцы. Лётчык загінуў у некалькіх сантыметрах ад зямлі, нагамі ў мурашнік. Выкруціцца з гэтага становішча ў лётчыка не было ніякай магчымасці — ён басілія на вёсё на заблытаных строплах парашута, а ногі былі ў мурашніку...

Калі яго заўважылі і аразумелі, што здарылася, кінуліся адразу ад парашута. Але адрэзалі ўжо толькі шкід. На нагах у лётчыка былі боты, шкарпэты, на целе — камбізон, цёплае бялізна, на галаве — шлем. Мурашні абелі труп літаральна да касцей.

Безумоўна, фашыст не ведаў — і ў яго становішчы не мог адрознавацца да чаго там маятка дакранаюцца яго ногі. Вдаць, ён выпінаўся, каб наскі ботаў стаць на што-небудзь, але не мог дастаць нічога. Потым ён адчуў некалькі казытанне, ішэнта ўжэла яго ў дзясці месах адрозна, і казытала, і кусала ўсё вышэй і вышэй. І не забаве ён зражэў, што гэта мурашні. Ён пачаў падаць б'яць на чым, туды ступы над сабой, хацеў укарскацца на іх наверх; але не хопала сілы, ён стаўся, аслаб, ногі зноў і зноў апускалі ў мурашнік. Іх удары разлажалі мурашнік, ён сіднаў іх з шыі і твару цалым сярніам, але паўзлі і падымалі ўсё новае і новае... Яны паўзлі па ім і гадзі, калі ён перастаў тузацца, паўзлі па ім і аб'ядалі яго жываю, і аб'ядалі яго нават тады, калі ён быў ужо мёртвы. Ён парашуці іх спакон, папшоў іх мурашнік, сваім тузаннем ён разбураў яго ўсё больш, і яны накідаваліся на яго зноў і зноў.

Калі парашуціста знайшлі, наскі яго ботаў былі ўжо састаўнай часткай мурашнікі...

Амерыканцы любяць сакавітыя параўнанні. Калі я шукаў параўнанне, якое было б найбольш трымае для вайны Джонсана ў Вьетнаме, мне нагадаўся даўні расказ савецкага афіцэра пра парашуціста ў мурашніку. Вайна Джонсана «без другой альтэрнатывы» вельмі нагадвае гэтую гісторыю.

Што ж змог зрабіць Джонсан за два з лішнім гады ў Вьетнаме? Якіх «яўных перамоў» дасягнуў яго магучы экзэмплярны корпус, што налічвае ўжо сёння 380 000 амерыканцаў, не лічачы астатніх «саюзнікаў»? Гэта сіла, у два разы большая за тую, якую мелі ў Вьетнаме французы. Дзейнічае яна на тэрыторыі ўдвая меншай, чым французы. Распараджаецца паўднёва-в'етнамскай арміяй, і хоча колькасць што ўвесць, час зніжаецца, а баюздольнасць нічэмная, усё ж яна можа выконваць паўныя неабходныя задачы ў тыле.

Джонсан фашыстаў у в'етнамскай вольды з'яўляўся а, паветраную прасторы застануў тысячамі самалётаў і верталётнаў самых найвышэйшых канструкцый. Ён пабудавуў на паўднёва-в'етнамскай узбярэжжы і ўнутры краіны дзясяткі магучых улачаваніяў. Ён паслаў туды браніяноўную зброю і танкі. Ён забяспечваў Паўночны і Паўднёвы Вьетнам сотнямі тысяч тон бомб высокай брытанскай і буніага калібру. Ён не зважаў перад выкарыстаннем хімічных і тасічных сродкаў. І нягледзячы на ўсё гэта, яго ваенныя поспехі роўныя нулю. А яго палітычны намаганні паўночна, але інструмента апускання ад нуля да мінусавых велічынь.

Ён не можа выйграць, таму ў беслільным гэве нішчыць. Нішчыць на поўначы і на поўдні, грунтоўчыся зноў жа на фальшывыя прагнозы і разлікі. Ён думае, што доўга, знясіляваюча вайна падарэ баявы дух і ўдарноў сілу в'етнамскага народа. Ён б'яць па мурашніку ў адчайнай надзеі, што выганіць з яго мурашнік. Дарэчына патуці. Джонсан, відаць, не так зразумуў. Хо і Шы Міна, калі той сказаў: «Мы — людзі прыр'яжаны. Пешкалінае ўдзяленне сталічнай вайны «на зносе» магло б вылікаць п'яцхоз у амерыканскага народа або ў іншых, с'ўчаранскіх народаў, але негэта разлічваць на п'яцхоз в'етнамскага народа. Ён ваюе, бо вымушаны гэта рабіць, але ўвогуле ён не вельмі зацікаў вайной. Можа, гэта гучыць парадоксам. Але я нядаўна вярнуўся з чацвёртай зоны — аднаго з тых раёнаў Паўночнага Вьетнама, па якім амерыканцы б'яць ужо два гады. І нягледзячы на бомбы, я мала дзе на свеце бачу такі спакой, як там. Мне расказвалі, што спачатку людзі баяліся амерыканскай вайны. Яны не мелі волюты. А за гэтыя ваемнацэны мецэдзі націспыных бомбардзіроўкаў зноў яны прывыклі. Трэба хавацца ў зямлі, а потым — само сабой разумецца — вяртацца да пералінай хвіліны назад працы. Ні страху, ні стомленасці, ні «душыных зрыўнаў». Яны робяць тое, што трэба рабіць. Яны вераць у сабе і — прымаючы пад увагу іх маляцтвы — умеюць па-маістэрску абараніцца. Амерыканская авіяцыя не магла знішчыць мост, на які сіднула бомба нагой у многа разоў больш вагі моста.

Амерыканцы знішчылі многа аб'ектаў і многа мастоў, але ім не ўдалося пераваць камунікацыі з паўночна на поўдзень ДРВ. І ці былі іны калі-небудзь у гісторыі краіны такімі людзьмі, як у гэтых месцах? Праўда, раён паміж семацішатай і дваццатай паралелямі амерыканскай бомбардзіроўкі паўночна ператвароўваў у пустыню. Яны знішчылі туд амаў усё гарады і многа вёсак. Але ўсё ж ім не ўдалося пераніць нават цягучынавы рух на адной-адзінай лініі, якая злучае поўдзень з паўначу і ігнаеца вельмі блізка ад марскога ўзбярэжжя. Я сіднаў та гэтай дароце некалькі разоў, бачу там многа паяздоў, ходзяць нават пасажырскай!

Вьетнамцы умеюць фантастычна хутка аднаўляць разбуранае амерыканскім бомбамі. За кожным мостам, кожным участкам шашы ці чыгуны, кожнай цягучынай станцыяй замацаваны рамонтныя ўзводны. Часам да раіцы аднаўляецца тое, што лётчыкі знішчылі «дывавоў» бомбардзіроўкай. А калі ўчастак да раіцы аднавіць на ўдаецца, рух працягваецца па запаснай шашы, па запасным мосце, аб якіх амерыканцы, нягледзячы на сваю хаалёную паветраную разведку, і ўваўлення не маюць.

Зацэпка, выбраная Джонсанам для апраўдання бомбардзіроўкаў паўночна-в'етнамскай тэрыторыі, неверагодна наўная і смешная: ён абвясціў, што «хоць спыніць пераідку войск і боепрыасаў з Паўночнага Вьетнама ў Паўднёвы».

Імяна тут, на поўнач ад 17-й паралелі? Але 17-я паралель у д'яўляе самым вядомым пералічнай тэрыторыяў Вьетнама — канца ў канец тут не будзе і п'яцідзесяці кіламетраў. Гэта гарналіна знаходзіцца пад неабмежаваным наветраным кантролем авіяцыі. Абсалютна выключана, каб тут маглі праісці незаўважанымі з Паўночнага ў Паўднёвы Вьетнам якія-небудзь ваенныя ці іншыя эшалоны. Ды, нават, каб тажое і здарылася, дастаткова было б прыкласці значна меншае намаганне, чым намаганні Джонсана ва ўсёй в'етнамскай вайне, каб спыніць рух «эшалонаў».

Але на працягу цалых месацаў амерыканцы іспынына бомбардзіроўку дэмілітарызаваную зону 17-й паралелі. Нават выдзілі там моцны дасант. Чаму Джонсан так упарта загадвае бомбардзіраваць правінцы на поўнач ад гэтай пара-

ХАВАЛЬНІК КНІЖНАЙ СТАРАДАЎНАСЦІ

20 ТЫСЯЧ КНІГ У БІБЛІЯТЭЦІ МІХАІЛА ЧУВАНОВА

Каля падмаскоўнай станцыі Ух-томска ёсць дзіўны дом. На франтонце яго па-мастачу выразілі вясніцкія вясны і зямлі. Усе аблічча будынка нечым нагадвае вясныя цера, у якім жыў Віктар Васнецваў у Маскве.

Мой дом пабудаван у 1923 годзе паўпарты ў свой час архітэктар Максімаў, — кажа гаспадар гэтага арыгінальнага жылля Міхаіл Іванавіч Чуванаў, невясоў, моцна сабраны чалавек з доўгай белай бародой. — Пасля доўгага будоўваў талюнаў савецкі лётчык Дзмітрый Чапулін. Па майб прасьбе ён надуў яму рысы паўночнаўрускага д'яўляна, вольнік знайшоў ягога быў Віктар Васнецваў. Дзмітрый Чапулін, па майб прасьбе ён надуў яму рысы паўночнаўрускага д'яўляна, вольнік знайшоў ягога быў Віктар Васнецваў. Дзмітрый Чапулін, па майб прасьбе ён надуў яму рысы паўночнаўрускага д'яўляна, вольнік знайшоў ягога быў Віктар Васнецваў.

Так пачалася мая гутарка з чалавекам, пра бібліятэку янога даўно ўжо ходзіць на Маскве легенда. Да гэтага часу я ведаў Чуванава толькі па збронных для яго экзэмплярах. Амаль усё яны выданыя вольным майстарам і кніжнай графікай Памірскі і гавораць аб любві ўладальніка кніжнага знама да гісторыі, стараўскай літаратуры і стараўскага мастацтва.

Тры-чаццеры гадзіны, упершыню праведзеныя ў Чуванава, запаміналі назасёды. Усеце існуе ўсёго некалькі экзэмпляраў таў эквані Астроўска бібліі Івана Фёдарова. І вось перада мяне вольны майстар перапіс (аназваецца дубовы, пакрыты скурай) і вядома лічба 1581 — год замачання подзвігу перапісчыка Філіпа Кольчова, задуманаго Дзмітрыя Чапуліна. Па майб прасьбе ён надуў яму рысы паўночнаўрускага д'яўляна, вольнік знайшоў ягога быў Віктар Васнецваў.

«Дэмакратыя ў Вьетнаме, калі яе разумець канкрэтна, гэта п'яцхоз аб уладанні зямлі», — сказаў мне адзін разумны чалавек у Ханой.

Зрэшты, усё гэта Джонсан павінен ведаць. Але ён не можа ў гэтым прызнацца, бо не стаў б'яцьнік ўмешавацца ва ўнутры в'етнамскія спрэчкі.

«Добра», — можа цпаер хто-небудзь спытаць, — але што ўсё-такі паўночныя в'етнамцы возьць у паўднёвыя правінцы ДРВ? Чаму так настольна і хутка аднаўляюць там разбураныя камунікацыі?

У правінцыях на поўдзень ад дваццатай паралелі жывуць злыднёны людзёй. Есць там гарады і вёскі, ёсць заводы, школы і балюны, ёсць населеныя гарады. А ДРВ — гэта цаласная дзяржава, з адзіным ураўнаннем і адзінай эканаміяй. У паўднёвыя правінцы ДРВ в'язуць бензін (восьмідзесяць працэнтаў запасаў ягога амерыканцы знішчылі). В'язуць туды прадукты, медыкаменты, прамысловыя вырабы і перы за ўсё — цэмент, мноства цэменту для пабудовы сховішчаў і ўлачаваніяў, жалеза, імята жалеза, імята рамонты мастоў, асфальт, імята асфальту для аднаўлення пасянінх дароў, і зброю, імята зброі для абароны правінцы. Гэта — у першы чаргу.

І пан Джонсан добра ведае гэта. Але ён працявае бомбардзіраваць і, упарта, іспынына, ужо ваемнацэны месацяў — дзень у дзень. І прагнае, што будзе бомбардзіраваць яшчэ больш і часцей.

Але казачы ўплыў на ход вайны ў Паўднёвым Вьетнаме гэтым ён не можа. Ён толькі б'е ў беслічную элопці па мурашніку, ды яшчэ абвінавачвае мурашнік, што па іх выіне ён в'ісціць, прывязаны да дрэва заблытанымі стропамі. Дрэва знішчыць ён не можа, дык разбурае мурашнік.

А што да вызвалення, якое ён нясе з сабой, дык яго вынікі в'ядочныя — ён вызваляе Паўночны і Паўднёвы Вьетнам, ад в'етнамцаў. Гэта адзінае, што яму ўдаецца.

ХАВАЛЬНІК КНІЖНАЙ СТАРАДАЎНАСЦІ

20 ТЫСЯЧ КНІГ У БІБЛІЯТЭЦІ МІХАІЛА ЧУВАНОВА

Курпына, Горга, Буніна, Блока, Ясеніна... А вось аўтаграфы, звернутыя ўжо непасрэдна да Чуванава. Іх больш дзювоў тысяч. На цудоўным, поўным дзіўных фотадзіўкаў экзэмпляры кнігі «У в'яраі ма па сабе — бібліяграфічная рэкаўска, ле аўтар, Міхаіл Прышчын, свецчыць сваю павагу Чуванаву: «Міхаілу Іванавічу Чуванаву ў глыбокай павагай — Ал. Талстой»; «Міхаілу Іванавічу Чуванаву ў знак агульнай любві да кнігі К. Паустоўскі»; «Майстру кнігі Чуванава, каб успамінаў д'яўлянаўскага, Паціскаю прыму. Н. Ляшко».

Падобных надпісаў на кнігах п'яцхоз тысяч. Свае аўтаграфы Чуванава знайшоў і Рабіндранат Тагор і Матэ Зална, Новікаў-Прыбылі і Канстанцін Фёдін, Васіль Казін і Міхаіл Грыбачоў. Аўтаграфы на кнігах мастакоў напісаны самім мастакам.

Гэты аддзел мой узначальвае В. Васнецваў, які прадставіў напісаным ім кнігай «Падароак былі».

Многа біскачкі расказвае і пра тое, што ўпрыгожвае прасценкі паміж біскачкі кніжніцы і мастацтва Чуванава. Але негэта Тагор і Матэ Зална, Новікаў-Прыбылі і Канстанцін Фёдін, Васіль Казін і Міхаіл Грыбачоў.

Хто ж такі Міхаіл Іванавіч Чуванаў і якім чынам сабраў ён наштаўную бібліятэку? Чуванаў 77-ты год. Сялячскі сын ён з адзінаццаці годча праакоўсіў да чытання і таму праступіў туды, дзе «робіць нігу», — у друкарню. Там і прапачаў ён шмат гадоў наборчыкам. Яшчэ да рэвалюцыі завлаваўся яго моцная дружба з вольным бунікам Шыбанавым, імята ён дапамагаў разбіраць кніжныя гурбы. Шыбанаву разлічываўся яго-небудзь цудоўнай кніжнай гатэяй пацімскі ад часу запавятыя томі і паклалі падчатак грандыёзнай калекцыі Мікаіла Іванавіча, выкавалі ў ім старагна інгамагата.

Чуванаўска бібліятэка шырока адкрыта для ўсёх любібых у кніжніцы і часта слухчыць кніжніцы каштоўных і цікавых адрыўкаў і знаходак. Супрацоўнік леныградскага Пушкінскага дома па матэрыялах гэтай бібліятэкі выв'яў гісторыю першага выданя «Інтэіа пратэпалат Авакума». Пісьменнік Канстанцін Паустоўскі, капаючы ў стараіна сабраных за многа гады газетах, знайшоў неабодныя авесты для адной са сваіх кніг. Падобных выдпадкаў нямаля.

Васіль АСОЊН (ААН).

Кутон-музей Я. Пушчы

Члены літаратурнага гурма «Літаратурна-навукова-выдавецкага цэнтру» Мінскага раёна пачалі зборіць матэрыялы і экспанаты для кутон-музея свайго земляка Яўна Пушчы. Вучні знаваліся з родным сям'ем і аднаўлялі шыкавыя арэсты ад яго жыцця і літаратурнага дзейнасці.

М. ВОЙЦЕНКАЎ.

У ФАЕ КІНАТЭАТРА

У фале кінатэатра «Аантар» у Мінску наладжана выстаўка лепшых работ супрацоўнікаў мастацкага музея Мінскага раёна. На выстаўцы фотадзіўкаў і аўтаграфы мастакоў Мінскага раёна пачалі зборіць матэрыялы і экспанаты для кутон-музея свайго земляка Яўна Пушчы. Вучні знаваліся з родным сям'ем і аднаўлялі шыкавыя арэсты ад яго жыцця і літаратурнага дзейнасці.

У РЕДАКЦЫЮ ГАЗЕТЫ «ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

Прышоў сардэчнаму падызку ўсім арганізацыям, сябрам і таварышам, якія павінавалі мяне з шасцідзесяцігоддзем і прысваеннем ганаровага звання заслужанага дзеяча мастацтваў БССР.

Кастусь ГУБАРЭВІЧ.

ЭЛЕБАЧАННЕ

10 студзеня

Першая праграма. 11:00 — тэлевізійны навіны (М), 11:10 — у дні школьных кніжніц «Уданы тэбе, Тіна», 11:30 — «Навостыя прадстаўленне», 11:45 — праграма перадачы. 16:50 — «Пейзаж Тон і Хітрыя мышы», 17:00 — «Тры пары фільмаў» (М), 17:10 — для дашкольнай і малодшых школьнікаў «Хто працуе для нас?», 17:20 — «Музычны перамоў», 17:30 — для дзяцей «Музычны перамоў», 17:40 — «Музычны перамоў», 17:50 — «Музычны перамоў», 18:00 — «Музычны перамоў», 18:10 — «Музычны перамоў», 18:20 — «Музычны перамоў», 18:30 — «Музычны перамоў», 18:40 — «Музычны перамоў», 18:50 — «Музычны перамоў», 19:00 — «Музычны перамоў», 19:10 — «Музычны перамоў», 19:20 — «Музычны перамоў», 19:30 — «Музычны перамоў», 19:40 — «Музычны перамоў», 19:50 — «Музычны перамоў», 20:00 — «Музычны перамоў», 20:10 — «Музычны перамоў», 20:20 — «Музычны перамоў», 20:30 — «Музычны перамоў», 20:40 — «Музычны перамоў», 20:50 — «Музычны перамоў», 21:00 — «Музычны перамоў», 21:10 — «Музычны перамоў», 21:20 — «Музычны перамоў», 21:30 — «Музычны перамоў», 21:40 — «Музычны перамоў», 21:50 — «Музычны перамоў», 22:00 — «Музычны перамоў», 22:10 — «Музычны перамоў», 22:20 — «Музычны перамоў», 22:30 — «Музычны перамоў», 22:40 — «Музычны перамоў», 22:50 — «Музычны перамоў», 23:00 — «Музычны перамоў», 23:10 — «Музычны перамоў», 23:20 — «Музычны перамоў», 23:30 — «Музычны перамоў», 23:40 — «Музычны перамоў», 23:50 — «Музычны перамоў».